

GOSPODARSKI VESTNIK

Št. 7.

V Gorici, dne 1. julija 1925.

Leto III.

Izhaja enkrat na mesec. Stane letno
10 ltr. — Posamezna številka 1 ltr.

Uredništvo in uprava v Gorici, Via S.
:: Giovanni Štev. 6., I. nadsir. ::

== Ponatis je dovoljen s popolno navedbo vira. ==

UČIMO SE TRGOVATI!

Opazovanje vsakdanjega življenja nas prepričuje, da so naše gospodinje in naši gospodarji dozvetni za razne koristne nauke, da jih praktično uvajajo v svojem gospodinjstvu in gospodarstvu in da imajo tudi uspehe. Sačje boljše rodi, trta postaja donosnejša, svilogojstvo se širi, živinoreja uspeva, vrtnarstvo napreduje, čebeloreja zavezame vedno večji krog, poljedelstvo se izpopolnjuje in tako naprej. Po nekod se napredek bolj čuti takoj, drugje prihajajo ugodne posledice napredovanja bolj polagoma na dan. Z eno besedo rečeno: polagoma, a vidno se pridelek v vseh panogah poljedelskega udejstvovanja večja. Tudi se posamezne panoge, ki so bile do pred kratkim omejene le na gotove vasi in okraje, vedno bolj širijo preko svojih starih mej. Računati moramo torej na splošno, in to že v bližnji bodočnosti, na še večji razmah.

A s tem napredkom se poraja cela vrsta vprašanj, ki jim bomo morali posvetiti vso pažnjo. Omejimo se danes le na eno: na vnovčevanje pridelka. To je, kako naj se spravi pridelek na trg, v denar, da ne bo izgube. In v tem oziru nismo ravno na višku. Smo še na sploh jako neokretni in majčkeni, potrebni naukov in podpore.

Vsakdo bi moral vedeti, da dobro blago dobi kupca in ima tudi ceno. Vsi pridelki pa niso enaki, to je naravno. Za to pa moramo skrbeti da slabo blago odberemo, ga porabimo doma, ali pa drugače vnovčimo, na trg pa smemo dati le dobro blago, ki se lepo predstavi. In ravno to prebiranje — sortiranje blaga, kakor se pravi — je našemu človeku grozno zoprno delo in skoro popolnoma tuje. O tem se lahko prepričamo na raznih tržiščih.

Opazovali smo letošnji svilodni trg. Priznati moramo, da so nekateri svilorejci prinesli na trg blago, da je bilo nas sram: umazano in neprebrano. Za to so izgubili po 6 in še več lir pri kg. Drugi so sicer bili nekoliko bolj vestni, prinesli so dobro blago, med katerim je bil le pičel odstotek slabih svilodov, a morali so ravno radi tega mnogo zgubiti na ceni. Tretji, ki so blago res vestno prebrali, so dosegli izborne cene za čiste svilode, in običajne cene za odbrano slabše blago, ki so ga posebej prodali. Ti poslednji so blago tudi hitro oddali brez vsakih nevšečnosti. Kdo je več pridobil?

Oglejmo si izvoz našega krompirja. So preudarni kmetje, ki pripeljejo pošteno blago na trg, očiščeno zemlje in druge nesnage, brez drobilja in kamenja, ker se zavedajo, da le z dobrim blagom se trg pridobi in ohranijo odjemalci. So pa zopet brezvestni kmetje, ki se naravnost trudijo, da nabašejo čimveč zemlje s krompirjem v vreče. V čigavo škodo? V svojo in vseh drugih. In to ni prav, to je škodljivo. Enkrat nasamariš tujega kupca, a nikdar več. Išči potem novih odjemalcev, skušaj popraviti neugodno sodbo, ki jo dobi tuj trg o našem krompirju. Ena lira, na tak način pridobljena, poje mnogo drugih.

In kaj je z našim sirom in maslom? Tudi tu je treba še marsikaj preurediti. Naš planinski sir, ki je daleč po svetu znan pod označbo bovški sir, je izborne kakovosti in bi se z lahkoto oddal na trgu, ali tudi tukaj je treba enotne trgovske oblike. In do tega moramo priti, ker še le potem bomo imeli od živinoreje dohodke, odgovarjajoče trudu in delu. Na sploh moramo urediti vse tako, da bodo naši pridelki odgovarjali zahtevam trga in kupcev.

Zadružništvo

IV. REDNI OBČNI ZBOR ZADRUŽNE ZVEZE V TRSTU.

Dne 4. junija 1925 se je vršil IV. redni letni občni zbor Zadružne zveze v Trstu, ki je brezdvomno sedaj ena najmočnejših gospodarskih organizacij našega ljudstva in ki je na pravi poti, da se še bolj razmahne v korist in prospah nas vseh. Udeležba članic je bila velika. Bile so zastopane skoraj vse večlanjene zadruge, ki jih je bilo koncem leta 1924 skupaj 133.

Kdor je opazoval postanek naše Zveze, njeno delo v prvem in drugem letu in njen razvoj v tretjem letu in pregledal letno poročilo o delovanju Zveze v letu 1924, mora priznati, da se je naša Zveza iz skromnih početkov, po premaganih hudih ovirah, razmahnila na način, ki mora vzbuditi občudovanje vsakega preudarnega človeka in tiho priznanje onim možem, ki so znali s svojim neumornim delom privedi naš zavod na tako višino. To priznanje je odkrito izrazil tudi občni zbor, in to po vsej pravici.

Ne bomo pisali obširneje o tem. Poročilo predsednika Zveze gospoda dr. Agneletta Josipa občnemu zboru, ki ga prinašamo spodaj, vsebuje vse, kar more javnost zanimati o delovanju Zveze. Rečemo le, da je naša Zveza sedaj po zamenjavi tako jak zavod, ki mu mora tudi največji črnogledec popolnoma zaupati.

Dr. Agneletto Josip:

POROČILO PREDSEDNIKA NA IV. OBČNEM ZBORU »ZADRUŽNE ZVEZE« V TRSTU.

Svetovno gospodarstvo beleži v letu 1924 na splošno majhen, ali vendar občuten napredek. Očividne korake je napravila sanacija povojnih kriz zlasti v skupini srednjeevropskih držav, tako

da so zamogle Nemčija, Avstrija in Poljska vpeljati že zlato valuto. Tudi v sosedni Jugoslaviji, ki je v živih gospodarskih stikih z našo državo, in čije gospodarske razmere nas morajo zato še posebno zanimati, je gospodarstvo močno napredovalo: njena trgovska bilanca je postala aktivna, množina papirnatega denarja v obtoku se je stabilizirala in dinar je občutno porastel v svoji vrednosti.

Pri nas v Italiji se vlada resno trudi, da zboljša državno in narodnogospodarstvo sploh; napela je vse sile, da spravi državno bilanco v ravnotežje. Ali pri vsem tem prizadevanju ni bilo žalibog mogoče ohraniti stabilnosti lire, ki je v letu 1924 padla nasproti švicarskemu franku od fr. 24,77½ na fr. 21,15 (L 403½ na L 463½.) in ki stoji danes na fr. 20,40 (L 190.—) Pri vsem tem pa bi bilo zgrešeno misliti, da se lira ne more popraviti. Prebivalstvo Italije je po svoji ogromni večini delavno, podjetno, varčno in zelo skromno; to so predpogoji za zdrav gospodarski razvoj pri zdravi gospodarski politiki. Zato stran s pesimizmom, ker pesimizem slabi voljo in ubija podjetnost.

Kljub splošnemu zboljšanju gospodarskega stanja opažamo povsod, tudi v gospodarsko zdravih državah in državah z zlato valuto, *splošno porast draginje*; da, v državah z boljšo valuto je draginja celo večja nego v onih s slabjšo valuto, tako da je življenje v Italiji cenejše nego v Švici, ali na celo Nemčiji in Avstriji; je pa tudi cenejše nego v Čehoslovaški in Jugoslaviji.

Iz tega izhaja, da ni sedanja svetovna draginja naravna posledica gospodarskega stanja, ampak posledica umetnih vplivov, ki potekajo deloma od trustov, deloma tudi od prohibitivne politike držav, ki skušajo protežirati domačo industrijo tudi v onih panogah, ki so brez predpogojev za življenje.

Gospodarska kriza, ki je bila zavlada v naših pokrajinah, traja zlasti v vinorodnih krajih naprej. S trgovskimi pogodbami se niso dosegle za nove pokrajine, ki se nahajajo v popolnoma drugem in težjem položaju nego stare pokrajine, ker so vsled novih mej izgubile gospodarsko zaledje, ki je preje konsumiralo njih proizvode, zlasti vino in zgodnje sadje, nikake olajšave. Zato je naš kmet prisiljen, zlasti v krajih, ki ne morejo oddati vsega vina, pripravljati se na to, da ali zboljša svoj pridelek, tako da bo konkurence zmožen, ali da spremeni poljske kulture in uvede vrsto gospodarstva, ki mu bo več rentirala in ki bo lažje našla odjemalcev: so to živinoreja, mlekarstvo, svilogojstvo in tobak.

Tako si je Zadružna zveza nadela nalogo, da kljub velikim žrtvam nastavi strokovno uradništvo, ki bo stalo članom naših zadrug ob strani ob času gospodarskega prehoda od ene k drugi gospodarski kulturni obliki. Naše stremenje podpira pri tem tudi naše strokovno glasilo, »Gospodarski vestnik« s svojo bogato vsebino in praktičnim podukom.

Stanje naše Zveze Vam je očitno predočeno v postavkah tiskanega poročila in računskega zaključka. Številke so jasen dokaz pomena in važnosti naše zadružne organizacije ne le za združništvo, ampak za vse naše gospodarstvo.

V 119 naših zadrugah, ki so nam poslale podatke, je bilo organiziranih 41.269 združnikov, in pri vseh 133 zadrugah doseže to število 50.000. Aktiva onih 119 zadrug so znašala koncem leta 1924, lir 44.915.000.— in hranilne vloge 38.315.000 lir.

Zveza je imela v minulem letu 138½ milijona lir prometa nasproti 38 milijonom v letu 1923 in 14 milijonom v letu 1922. Porast prometa je posledica razširjenja zvezinega dolokroga.

Vloge in vloge v tekočem računu so poskočile pri Zvezi v minulem letu od L 1.641.000 na 8.462.000. Seveda je bila

leta 1924 izvedena zamenjava denarja, naloženega preko meje. O njej ne bom govoril, ampak hočem le ugotoviti, da je ravno naša Zveza storila za dosego zamenjave dosti več, nego bi si sploh kdo mogel predstavljati. Koliko je pa ona storila v zadnjem odločilnem stadiju za gladko izvedbo zamenjave, veste vsi, ki ste zamenjavo čakali.

Z zvišanjem dela morali smo zvišati tudi uradništvo. Morali smo najeti večje prostore, ki naj odgovarjajo našemu delu in našim potrebam in morali smo osnovati v zadnjem času v Gorici informacijski urad za naše članice iz Videmske pokrajine.

Zadružna zveza uživa ugled in zaupanje ne le na našem trgu, ampak v vsej državi in tudi izven državnih mej. Več bank se poslužuje Zveze za svoje posle po deželi.

Naš odnošaj do »Zadružne Zveze v Gorici« je normalen in prijateljski. Glede enotnega gospodarskega glasila se nismo mogli še zjediniti.

Naloge, ki našo Zvezo čakajo, so sledeče:

1) *Sanacija obstoječih zadrug*: Dočim je bilo pred zamenjavo čez polovica naših zadrug, ki niso mogle poslovati, poslujejo danes vse, izvzemši par neznatnih denarnih in gospodarskih zadrug.

Zamenjava denarja je tam, kjer so naše zadruge prišle le ob 5 letne obresti, ostala brez zlih posledic, ker so ostale zadrugam dinarske naložbe v Jugoslaviji. Pustila pa je zle posledice za seboj tam, kjer so zadruge tudi po 3. novembru 1918 še vlagale v večji meri denar preko meje. V splošnem pa lahko trdimo, da je število prizadetih zadrug nezumno in da bodo v par letih izbrisane vse te posledice.

Polom Banke Adriatike v Trstu je vsled opreznosti Zveze šel mimo našega združništva brez vsake škode. Prizadete so bile le dve, tri zadruge.

Sanacija, ki jo Zveza izvaja, napreduje polagoma, ali gotovo. Za sanacijo se upotrebljavajo le prebitki, ona se ni-

kakor ne vrši na breme ostalih zadrug. V par letih bo vse naše združništvo brez izjeme na *trdnejših* nogah, nego je bilo sploh kedaj poprej.

2) *Blagovni promet in konsumne zadruge*:

Zadruge ne vodi blagovnega prometa v lastni režiji, pač pa se je dogovorila o tem s Sloven. kmetijskim društvom v Gorici, ki je pri nas včlanjeno, glede blagovnega prometa.

Glede konsumnih društev stoji Zveza na stališču, da so ona važen faktor v združni gospodarski organizaciji in je zato za konsumna društva. Ali ravno slabe izkušnje, ki jih je imelo naše gospodarstvo do sedaj s konsumnimi zadrugami in dejstvo, da so taka društva celo v normalnih časih skoro povsod odpovedala, nas silijo k skrajni *opreznosti*, ki je v času gospodarske krize bolj na mestu nego v času konjunktore. Tudi se je število združnih sposobnih in požrtvovalnih delavcev po vojni skrčilo, kar je treba jemati v obzir. *Kjer pa so pogoji za vspevanje take vrste zadrug dani*, tam se tudi take zadruge ustanovljajo in se bodo ustanovljale in podpirale.

3) *Pomnožitev produktivnih zadrug*, zlasti mlekarn, sirarn, zadrug za vnovčevanje sadja in drugih pridelkov, je že v našem programu. V tem pogledu ima naše strokovno uradništvo in naši prijatelji gotove direktive.

4) *Širjenje združne misli, združne discipline in pomnoževanje naraščaja* za vodstvo zadrug sposobnih sil služijo naši združni tečaji. Trije so bili do sedaj, ki so dali naši deželi preko 100 združnih delavcev, od katerih lep del posluje kot vodje posojilnic, ali pa deluje v odborih zadrug.

Tako se je razvila Zveza po 4 letnem svojem obstoju v močno gospodarsko organizacijo.

Mi, ki »Zvezo« poznamo v vseh njenih podrobnostih, lahko zatrdimo, da bo postala ona v kratkem naša prava gospodarska trdnjava, ki bo v stanu prenesti marsikak gospodarski sunek. Dоследno in gotovo gre naprej v svojem razvoju. Ne dela in noče delati skokov, ker gospodarstvo skokov ne prenaša. Po tej poti bomo šli tudi v bodoče naprej, v blagor in procvit našega gospodarskega združništva.

Splošna gospodarska vprašanja

Dr. T.:

ZA NAŠE PLANINE.

Pokrajinska uprava videmska je razpisala nagrade za izboljšanje in umno oskrbovanje planinskih pašnikov. Na mestu bo, da priobčimo na kratko podatke o površini in pridelku, ki ga dajejo naše planine, da tako izpoznamo njih življensko važnost za gospodarstvo naših gor. Dobro bo tudi, da seznanimo našo javnost z onim delom italijanske zakonodaje, ki se peča s planinami in planšarstvom.

Cela Goriška obsega 283.724 ha, 104.118 ha, od katerih je 16.400 nerodovitnih, spada v planinski pas. Ostala

površina je tako le razdeljena: *obsejane njive 3.690 ha, travniki 22.430 ha, pašniki 30.180 ha, gozdi 30.645 ha in nerodovitnih tal 773 ha, skupaj 87.718 ha*. Ako upoštevamo, da obsega prehodni pas 67.122 ha, pridemo do sledečih zaključkov:

1. Gozdi pokrivajo na Goriškem 58% površine v gorah;
2. travniki in pašniki obsegajo v planinskem pasu 60% cele površine;
3. gozdi obsegajo v planinskem pasu 35% površine;
4. obsejane njive v planinskem pasu ne dosega niti 5% površine;
5. gospodarstvo v planinskem pasu črpa svoje dohodke v bistvu le iz živi-

noreje, to je od travnika in pašnika in od izkoriščanja gozdov.

Ako razmotrivamo od blizu pogoje travnikov in pašnikov, se prepričamo, da obstojajo pravi planinski pašniki le v bivšem bovškem, kobariškem in tolminskem sodnem okraju. V bovšem okraju so večinoma le kozji in ovčji pašniki, ker je tam svet strmoviseč in le malo rodoviten. Boljše je na Kobariškem in Tolminskem, kjer so planine primerne za govejo živino. To sledi tudi iz sledečih podatkov:

Pas:	Goveja živina:	Ovce:	Koze:
bovški	957	13856	6172
kobariški	3220	3635	1341
tolminski	5954	3502	2594

Število planin iz vseh treh pasov je razvidno iz sledečega razkaza:

Štev. planin:	Skupna površina v ha:	Povprečna višina v m:	Živina na paši:
Bovško	32	22.301	1250
			krav 206
			koz 3167
			ovc 8165
Kobariško	11	1.562	1200
			krav 638
			koz 400
			ovc 1595
Tolminsko	11	?	1200
			krav 1200

Razen teh je še 24 drugih planin, od katerih pa nimamo na razpolago podatkov o obsegu in številu živine, ki se tam pase.

Računati moremo, da se je dobilo od živine med planinsko pašo 4.143.775 kg mleka, iz katerega se je izdelalo 43.702 kg masla in 408.305 kg sira. Vsled vojnih dogodkov pa so planine grozno trpele. Počasno nakazovanje odškodnine je oviralo obnavljanje planin, razen redkih izjem, in povzročilo, da se naše ljudstvo ni moglo poslužiti ugodnosti, ki jih predvidevajo razni vladni ukrepi, zbrani in urejeni v enotno besedilo s kr. ukazom z dne 30. decembra 1923 št. 3267 pod naslovom »preustroj in izprememba zakonodaje glede gozdov in gorskih zemljišč«. Sprva razpravlja ta zakon o omejevanju lastništva (z ozirom na gozdarstvo), o ureditvi in pogozdovanju goratih tal, o ukrepih za pospeševanje gozdnih nasadov in planinskega poljedelstva;

ter o davčnih olajšavah za javnopravna bitja in zasebnike, ki vršijo umno pogozdovanje pod nadzorstvom gozdarskih oblasti. Členi 92, 93, 94, 95 in sledeči pa določajo izrecno sledeče:

»Ministrstvo za narodno gospodarstvo je pooblaščen, da more dovoljevati podpore v vzpodbudo za izboljševanje planinskih pašnikov. Te podpore znašajo 20% do 35% zneska, ki se je porabil za v resnici izvršena dela na podlagi enotnih cen načrta in troškovnika, potrjenega po gozdarskem oblastvu.

Na planinskih pašnikih sme pričeti izboljševalna dela ne glede čigava last so, tudi skupina uživalec, ki ima pravico do državnih podpor,

Za izboljševalne naprave na planinskih pašnikih se smatra:

1. Izkopavanje grmičevja, čiščenje kamenja in izsuševanje močvirnatih tal;
 2. namakanje, gnojenje z umetnimi gnojili, sejanje krmskih rastlin;
 3. gradnja zavetišč za pastirje in prostorov za shrambo mleka, masla, staj, stanov, lop, gnojišč, napajališč, ureditev poti;
 4. urejevanje in utrjevanje zemljišča;
 5. zbiralnik deževnice in izvirne vode;
 6. vsaka naprava, ki očitno izdatno prispeva k izboljšanju pridelovanja, umni ureditvi in izkoriščanju planinskih pašnikov.
- Razen podpor morejo občine, ki imajo lastne planine, dobiti še od države hranilnice in posojilnice 2% na amortizacijska posojila za najdaljšo dobo 30 let. Sledijo potem še razni predpisi glede teh posojil, ki pa jih tukaj ne bomo naštevali. Poudariti hočemo le še to: Vse gorske pokrajine v državi so se v znatni meri poslužile ugodnosti, ki jih zakon zagotavlja: izboljšale so svoje planine s precejšnjimi državnimi podporami, na Goriškem pa, kjer je potreba velika, se nikdo ni zgani, bodisi ker so ti predpisi le malo znani, bodisi vsled skoro popolnega nezaupanja v nje, ali tudi vsled obsojanja vredne brezbriznosti.

Že leta 1923 je pokrajinski kmetijski urad v Gorici poslal vsem prizadetim občinam in zasebnikom posebno okrožnico, v kateri so bili naštetih vladnih ukrepov in s katero se je svetovalo, naj se prizadeti obrnejo na tajništvo za gorsko gospodarstvo, ki se je obvezalo, da priskrbi načrte za obnovo naših planin in tudi državno podporo.

Naš namen je, da sedaj vnovič opozorimo vse one, ki jim je pri srcu razvoj in napredek našega planšarstva, da se

je pred kratkim ustanovila nova organizacija »pokrajinska poslovalnica za gorsko gospodarstvo« z namenom, vzpodbujati k izboljšanju pašnikov, izvrševati tozadevne izboljševalne načrte, priskrbovati državne podpore, to je vršiti vse tehnične in pisarniške posle, ki so našim gorjanom tuji.

Pokrajinski kmetijski urad v Gorici, Via Trieste 43 daje o tem vsaktero pojasnilo ustno ali pismeno. — Razpis nagrad objavimo prihodnjč.

Ž i v i n o r e j a

G. F.:

SNAGA V HLEVU.

Snaga v hlevu je eden glavnih pogojev za prospevanje in umno negovanje živinoreje. Mnogo starih predsodkov v tem pogledu je sicer zginilo in se umaknilo pravilnemu naziranju o uredbi in vzdrževanju hlevov, a vendar jih je še nekaj, ki kvarno vplivajo na našo živinorejo.

Zrak je bistveni element življenja. Njegov kisik oživlja našo kri potom pluć, brez katerih bi se popolna izmenjava elementov, ki se pojavlja pri dihanju, ne mogla izvršiti. Posledica tega bi bila hiranje ustroja človeškega telesa, vzrok za razne hude bolezni.

Kakor za človeka, tako je zrak neobhodno potreben tudi za živino, ki diha, kakor mi. Radi tega ne smemo tudi živine imeti zaprte v hlevih, kjer je slab zrak, okužen po bacilih in nasičen smrdčega duha, ki prihaja od odpadkov (blato in voda). Že v mrzlem zimskem času moramo vedno paziti na to da pride v hlev mesto težkega, okuženega zraka, svež in zdrav vzduh. Če ne zračimo hlevov ob gorkih pomladanskih, ali ob vročih poletnih dnevih, je to naravnost blaznost.

Kali raznih bolezni so vedno pripravljene napasti živčevje živali. Če ni to popolnoma zdravo, se more le s težavo ubraniti napadom. Lahka sprejemljivost bacilov pa povzročajo bolezni, večkrat s smrtnim izidom,

V hlevih je torej treba zraka in snage. Nikdar naj ne bo ležišče živine zamazano, odpadki naj se odstranijo čim prej mogoče, voda mora imeti prost odtok po posebnih kanalčkih, tla naj bodo vedno dobro ometena in po možnosti poskropljena z gipsom, ki zadržuje izhlapevanje amonjaka. Živina naj se redno čisti in češe vsak dan. Če se žival vrne z dela vsa potna, naj se dobro osuši in drgne s slamo. Tak posel je lahek, a neizmerno koristen za žival. Obvaruje živino pred prehladom in pred raznimi pljučnimi boleznimi, ki imajo večkrat za posledico pogin živali, ali vsaj povzročijo živinorejcu mnogo stroškov.

Snažnost kože omogoči, da se lahko odstranijo po kožnih luknjicah vse snovi, ki jih izloča telo in ki bi drugače morale odhajati po drugih telesnih delih v veliko njihovo škodo. Razni poskusi so dokazali veliko važnost negovanja in snaženja kože. V zamazani koži se zaplodijo večkrat cela gnezda nevarnega mrčesa, ki morejo uničevalno vplivati na razvoj živali.

Neki star živinorejec, ki je imel v svojem hlevu vedno lepo in dobro rejeno živino, je pokazal na vprašanje, kako ravna z njo, da mu tako uspeva, česalo, rekoč: to pičo, pokladam redno vsak dan svoji živini.

Umen in napreden živinorejec, pojdi, in stori tudi ti tako. Majhen trud, veliko vspeha. Tako ti postane živina res vir dobrih dohodkov.

Ing. Podgornik Anton:

KRMI ŽIVINO REDNO!

(Konec.)

Prehajanje od ene krme na drugo.

Preidi od ene vrste krme k drugo-
vrstni prav polagoma. To ne velja le za
prehod od suhega k zelenemu krmljenju,
ali od zelenega k suhemu, temveč za vsa-
ko menjavo krmil sploh. Na vsako novo
krmilo je treba živali polagoma privaditi.
Tudi če preideš od ene vrste sena k takš-
ni vrsti sena, ki je po svoji kakovosti
različno od dozdej krmljenega. Enako
moraš ravnati tudi pri krmljenju okopa-
vin, močnih krmil, pri menjavi v priprav-
ljanju krmil itd. Vedno je treba živino
polagoma odvaditi od one krme, ki jo ho-
češ ali moraš nehati krmiti, in prav tako
privaditi na ono krmo, ki jo hočeš krmi-
ti. Čimbolj različna so si krmila, tem dlje
časa mora trajati odvada od sedanjega
krmila in privajanje na novo krmilo.
Vsaka prehitra menjava krmil zelo sla-
bo vpliva. Mlečne živali izgubijo mleko,
pitalna in mlada živina pa na teži. Na-
vadno preteče precej časa, da pridejo ži-
vali zopet k mleku oziroma da dosežejo
svojo prejšnjo težo. Za proizvajanje
(mleka, mesa, tolsče itd.) je zgubljena
v takem slučaju vsa krma, ki jo dobiva
žival od začetka prenapre menjave pa do
takrat ko doseže zopet ono množino
mleka ali težo, ki jo je imela pred me-
njavo. To nam dokazuje tudi poskus s
parom pitalnih volov, ki sta se začela kar
naenkrat krmiti s krompirjem in ko se je
opustilo nadaljno krmljenje krmne pe-
se. Oba vola sta vsled prenapre menjave
od pese h krompirju izgubila na teži. Svo-
jo prvotno težo je dosegel en vol zopet
čez 7 in drugi šele čez 12 dni. Vso kr-
mo, ki jo je dobil en vol v 7, drugi pa v
12 dneh, je šla v izgubo. Krmi torej svojo
živino kolikor mogoče enakomerno in
brez prenaprega prehoda od ene krme k
drugovrstni krmi.

**Sol (kuhinjska, živinska) in fosforovo-
kisló klajno apno.**

K rednemu krmljenju spadata tudi
sol in klajno apno. Pridatek obeh je po-

treben zlasti če krmimo živini takšna kr-
mila, v katerih je malo omenjenih rud-
ninskih snovi. Največ soli in klajnega ap-
na potrebujejo mlade živali, mlečne in
breje živali. Konj potrebuje na dan 15
do 30 g fosforovokislega klajnega apna,
žrebe in tele 8 do 15 g, mlado in odraslo
govedo 25 do 40 g, pitalni vol 40 do 50 g,
ovca, koza in prasič 10 do 20 g, pujsek
in jagnje 3 do 6 g, mlada perutnina na
dan in glavo $\frac{1}{2}$ do 1 g in odrasla perut-
nina 1 do 2 g. Soli pa potrebuje konj
dnevno 15 do 25 g, mlado govedo 10 do
20 g, mlečna (breja) krava 20 do 50 g,
vprežni vol 30 do 40 g, pitalni vol 40 do
70 g, prasič in ovca 4 do 8 g, koza 10 g,
perutnina 1 do 2 g na glavo in dan. Fos-
forovokisló klajno apno in sol mešano
med močna krmila, rezanico itd.

Napajanje.

Živali napajamo nekoliko pred do-
končanem ali šele po dokončanem krmlje-
nju. Za napajanje živine je najboljša le
čista, sveža, primerno topla (10 do 14°C)
voda. Premrzle vode živali ne pijejo ra-
de ali pa jo pijejo premalo.

Čiščenje jaslí itd.

Po vsakem končanem krmljenju o-
snaži temeljito jaslí in vso posodo, ki si
jo rabil pri krmljenju in napajanju. Za to
čiščenje rabi ščet ali metlo in vodo. Do-
bro je, ako vsaj parkrat v tednu rabimo
za to čiščenje tudi vročo vodo.

Snaženje živine.

Po končanem krmljenju tudi snaži
redno živino. Redno snaženje živine tudi
mного pripomore k dobremu izkorišča-
nju krme.

Premmerstein pl. Štefan:

PREGLEDOVANJE BIKOV V IDRIJSKEM OKRAJU.

Dne 14., 15., 16., 17., 18. in 19. maja
1925 se je vršilo redno pregledovanje
bikov v našem živinorejskem okraju.
O tem podajam sledeče poročilo:

V Zadlogu so bili komisiji predstavl-
jenih 3 biki, vsi uvoženi l. 1923 s Ko-
roškega. Bik Franceta Rupnik, ki je bil

lansko leto eden najlepših, je letos skrajno slab in bolan. Videti je, da se njegov gospodar ne zanima za zdravljenje.

V Črnem vrhu so bili 3 biki, vsi uvoženi s Koroškega. Jakob Terček iz Kanjega dola bi rad svojega bika prodal, ker je baje za krave in Kanjega dola pretežak. Tehta pa le 465 kg. Ta bik naj bi se oddal kakemu posestniku v kraje, kjer imajo bolj težke krave, kakor n. pr. v Ledine ali Godovič. V Črnem vrhu bi bil potreben še en bik za Lome. Prihodnjič naj se da eden manj v Zadlog.

V Godoviču 6 bikov, 5 uvoženih in 1 domač. Od uvoženih pripadajo 4 v Dole in 1 v Medvedjebdo, tako da Godovič sam in Novi svet nima nobenega dopuščene bika, kar je pač jako žalostno, da se ravno ta vas tako malo briga za zboljšanje živinoreje. — Domači bik, predstavljen komisiji, ni bil potrjen, ker ne odgovarja pasmi in tudi je z ozirom na starost v rašči močno zaostal.

Pri Zagodu 3 biki, vsi trije s Koroškega. Dva pripadata v Dole, eden pa v Idrijo.

V Spodnji Idriji 2 bika. Eden uvožen, drugi domač, ki pa ni bil potrjen, ker ni čiste pasme. Tu bi bila potrebna najmanj še 2 bika, ker ima sedaj cela občina le enega.

V Ledinah 10 bikov. Od teh 5 uvoženih, 5 domačih. Od domačih sta bila dva potrjena in eden pa izjemoma do 31. decembra 1925. Dva sta bila izvržena, ker ne odgovarjata pasmi.

Na Kočevše, za občino Čekovnik, ni bilo prignanega nobenega bika. Ta občina nima nobenega potrjenega bika. Potreben je pa eden v bližini Kočevša, eden pa v Beli za Čekovnik in Črni vrh.

Na Vojskem 4 biki, 3 uvoženi, 1 domač, ki je bil izjemoma dopuščen do 31. decembra 1925 za pašnik na Vojšici. V ostalem ima Vojsko sedaj dovolj bikov.

V Šebreljah 7 bikov. Od teh 4 uvoženi, 3 domači. Od domačih so bili vsi izvrženi, ker ne odgovarjajo pasmi. Po-

treben bi bil tedaj še en bik v Šebreljah za gorenjo vas.

Na Št. Viški gori 4 biki. Od teh 2 uvožena in 2 domača, ki pa nista bila dopuščena.

V Trebuši 2 bika, oba domača. Potrjen le eden.

Na Planini 3 biki. Potrjen nobeden, ker ne odgovarjajo pasmi in so tudi drugače slabo razviti.

V Cerknem 7 bikov, 2 uvožena in 6 domačih. Od domačih je bil začasno dopuščen eden za Gorje.

V Novakih 5 bikov, od teh vsi domači. Potrjena sta bila 2 in 1 začasno do 31. decembra 1925.

Na Straži 3 domači biki, od katerih pa ni bil nobeden potrjen.

Na Reki 3 biki, med temi eden uvožen s Koroškega. Domača dva sta bila izvržena, ker ne odgovarjata pasmi.

Pri Maruškovcu 2 bika, oba potrjena. Eden je s Koroškega, a že precej težak in ga bode treba nadomestiti.

V občini Cerkno manjka sedaj še 12, v drugih občinah skupno 8, tako da je v idrijskem živinorejskem okraju 20 bikov premalo.

IZBORNA KRAVA — MLEKARICA.

Neka krava na Angleškem je dala v letih 1924 in 1925 v 365 dneh 16.393 l mleka in 621 kg masla. Od te krave je lastnik imel v tej dobi sledeče dohodke:

1. Letni pridelek mleka 16.393 l;
2. Letni pridelek masla 621 kg;
3. Dnevni pridelek mleka 46 l;
4. Pridelek mleka v letih 1921-1925 je 44.598 l;
5. Pridelek masla v letih 1921-1925 je 1698 kg.

Ti podatki, ki smo jih posneli po »Giornale di agricoltura della domenica« se zdijo skoraj neverjetni. Vendar niso nemogoči. Kajti previdno izbiranje živine za pleme in uporaba pravih načel pri tem poslu, pravilno krmljenje, dobri hlevi in sploh umno oskrbovanje živine gotovo odločilno vplivajo na donosnost živine.

Mlekarstvo

Nadzornik Klavžar Milton:

HLADILNIK ZA MLEKO.

Poletje je tu. Vsaka dobra mlekarica naj skrbi za to, da naglo, pravilno in zanesljivo ohladi mleko, iz katerega namerava narediti sir.

Praktičnim sirarjem je znano, da mora biti mleko nekoliko skisano, če hočejo, da se prav posreči sir. Toda potrebno je tudi, da je kislina zastopana v pravi meri in da nikdar ne prestopi one meje, ki je po skušnjah spoznana za najboljšo, da se vretje sira vrši pravilno. Preveč godno mleko daja manj dohodka na teži mlečnih izdelkov; po njem postaja sir trd, testo njegovo raskavo, neokusno, razpokano, grenkljato in kredasto, tako da je včasih videti, kakor bi bil tak sir delan iz posnetega in ne iz neposnetega mleka.

Iz vseh teh vzrokov je veliko večje ga pomena v mlekarstvu, da se mleko dobro ohrani, kakor bi kdo na prvi mah mislil. Tej okolnosti mora sirar posvetiti posebno skrb.

Eden najprikladnejših in najcenejših načinov ohlajenja mleka je ta, da se z mlekom napolnjene pripravne posode pogreznejo v hladilnik, to je nekako ko-

rito, v katero je napeljana hladna voda; najboljša je seveda studenčnica, ki ne prenehoma priteka in odteka, tako da ostaja njena temperatura vedno nespremenjena.

Ta način ohlajenja, ki ga je iznašel švedski profesor Schwartz, je uveden že v marsikateri naši mlekarnici. Sponaša se prav dobro. Schwartzova posoda je zares ekonomična, ker zavzema najmanj prostora, kar je v naših večinoma tesnih mlekarnicah velike vrednosti.

Te posode imajo tudi prav pripravne pokrove, kateri sicer dopuščajo, da se mleko prezračuje, a branijo ob enem, da ne more prah ali kakoršnakoli druga nesnaga do njega.

Schwartzove posode se izdelujejo v različni velikosti, a najpraktičnejše so one, ki držijo 40 do 50 litrov. Najhitreje se mleko ohladi v ledenicah, a te stanejo preveč in niso zdaleka tako praktične, kakor hladilnik; kajti, če se mrzlo, iz ledenice vzeto mleko, postavi v sobo in je tam več ur razpostavljeno navadni toploti, se kmalu segreje, kar daje povod raznim neprilicnostim.

Rabite OREHOVE TROPINE, najcenejše močno krmilo!

Čebelarstvo

Gorkič France:

ČEBELARSTVO IN DAVKI.

Prevneti zagovorniki davčnih bremen se že par let trudijo, da bi država uvedla posebne davke na dohodke, ki izvirajo iz čebelarstva obrti. V finančnem ministertvu v Rimu so tudi letos obravnavati vprašanje: ali naj dohodke iz čebelarstva obdačijo ali ne. Končno pa so gospodje sklenili, da ostane tudi za letos še vse pri starem. In sicer

je ministertvo mnenja, da so že pri davku na zemljiški dohodek tudi všteti vsi taki dohodki, ki jih donošajo obrti, ki imajo svoj neposreden izvor v zemlji, le da obsežnost teh obrti ne presega donosnosti zemljišča in če te obrti, vsled uporabe sredstev in večjih glavnic, nimajo znakov posebne samostojne obrti, ki nima nič skupnega s kmetijskim obratovanjem.

Dosledno temu je ministertvo določilo, da naj tvori dohodek iz čebelar-

stva le takrat predmet posebnega obdavčenja v zmislu predpisov davka na premično imovino, ako se čebelarstvo opravlja kot samostojna obrt s tehnično izpopolnjenimi sredstvi, ki zahtevajo uporabo precejšnje glavnice, ali pa kadar čebelar nima lastnega zemljišča, ali, če ga tudi ima, pa ga ne obdeluje sam.

Toda tudi za take slučaje so davčni uradi dobili od finančnega ministrstva posebna navodila, da naj ne preveč obdavčijo čebeloreje, ker je treba upoštevati njen velik pomen v kmetijstvu.

Ministrstvo bi torej kolikor toliko imelo dober namen, a vprašanje je, kako bodo davčni uradi postopali pri obdavčenju in kako bodo v praksi ravnali.

Zdi se, da je tudi izraz »tehnično izpopolnjena sredstva« nejasen. Ta sredstva so danes pri vseh umnih čebelorejcih približno enaka, ker so pač pripomočki, ki jih čebelar mora imeti, ako hoče pravilno čebelariti. So splošno v rabi. Ravno to velja glede izraza »uporaba večjih glavnice«. Praktičen čebelar bo pač vedel, da stane en A. Ž. panj toliko kakor kup kranjskih panjev. Mal čebelar s par A. Ž. panjev, uporablja torej »moderna sredstva« in »večjo glavnic« v svojem čebelarstvu. Ali je podvržen obdavčenju? In čebelar, ki ima par sto »kranjičev«, to je panjev najprimitivnejšega sestava, ali je ta gotovo prost obdavčenja? Vidi se, kakor marsikje drugod, tudi tukaj, kam pride oblast s svojimi ukrepi, ako ne praša prej prizadetih strokovnih organizacij za mnenje, predno izda svoje odloke, ki se pokažejo v praktičnem življenju za neuporabljive.

Za letos sicer bo naša čebeloreja še prosta davka, ali kaj bo prihodnje leto, kdo ve. Na vsak način pa bi morala država uporabiti druge vidike za podlago obdavčenja, kakor so zgoraj omenjeni. In končno bi morale čebelarske organizacije izsiliti moderen čebelorejski zakon, ki je posebno v naših krajih nujno potreben. Oni deželni čebelarski zakon, ki je nekđaj veljal za bivšo goriško pokrajino in ki ga še danes ponekod izrab-

ljajo v škodo čebelarstva, pač ne zado- stuje več za današnje dni.

OBISK FURLANSKIH ČEBELARJEV.

Skupina štirinajstih uglednih čebelarjev, članov *Furlanskega čebelarskega društva v Vidmu* (Società Apistica Friulana in Udine), je dne 7. junija t. l., v spremstvu voditelja pokr. kmet. urada gosp. dr. Tonizz-a in tajnika Slov. čeb. zadruga gosp. dr. Leop. Bobič-a, obiskala nekatere čebelarje na Goriškem in si ogledala njih čebelnjake in sicer po vrsti gg. Klavčiča v Podgori, mons. dr. Josipa Ličana v Gorici, dr. Leopolda Bobiča na Peči, Josipa Pavletiča v Šempetru (na paši), Franca Golje v Zaloščah in Janka Vodopivca v Kamnjah. Furlanski čebelarji so se živo zanimali za stanje čebelarstva med Slovenci in zlasti za napredno čebelarjenje v A. Ž. panju. Že pri obisku so se izjavili jako pohvalno o stanju našega naprednega čebelarstva in po obisku so pisali imenovanim čebelarjem priznalna pisma. Tako je dobil naš tajnik daljše pismo, v katerem se zahvaljujejo za prijazno gostoljubnost in po tem, ko so se pohvalno izrazili o sijajni uredbi in racionalnosti njegovega čebelnjaka, nadaljuje pismo doslovno: »Za nas vse je pomenilo pravo odkritje in bili smo živo vzradoščeni, ko smo mogli ugotoviti visoko stopnjo popolnosti, ki jo je doseglo čebelarstvo pri plemenitem slovenskem ljudstvu (fralle nobili popolazioni slovene), s katerim si jako želimo skleniti vedno bolj pristane zveze, ter nas bode jako veselilo in smatrali se bodemo počaščene, če bi mogli na katerikoli — tudi skromen — način v bližnji bodočnosti povrniti njegovo bratsko prisrčnost«.

Načelstvo Slov. čeb. zadruga je v seji od 29. junija 1925 sklenilo, da se sporoči Furlanskemu čeb. društvu iskrena zahvala za izkazano prijaznost ter da izrazi svojo radost, ker so furlanski čebelarji z svojim obiskom stvorili prvo vez med dvema društvoma, ki imata namen, da se doseže razvoj in izpopolnitev plemenitega čebelarstva. Pismo kon-

čuje: »Upamo, da nam bode dana v kratkem prilika in sicer na razstavi v Čedadu, da stopimo z Vašim čislanim društvom v ožje in pristrčne stike«.

OBVESTILA.

Cena medu. — Ker je radi izredno slabega vremena letošnji pomladanski pridelek medu jako pičel in ker je popraševanje po medu precej veliko, je načelstvo zadruga sklenilo, da se med na debelo t. j. v količinah nad 50 kg ne sme nikakor prodajati pod L 8 za kg, na drobno pa ne pod L 12 (do 5 kg) in ne pod L 10 (od 5 do 50 kg). — Čebelarji, v Vašem interesu je, da se tega sklepa držite in da ne bode med nami krumirjev, kakor so se žalibog našli lansko leto.

Vosek kupuje v vsaki količini zadruga v Gericu in ga plačuje po najugodnejših dnevnih cenah in sicer z ozirom na kakovost voska. — Letos smo imeli večkrat priliko ugotoviti, da mnogi čebelarji ne znajo voska topiti in pripraviti. Čebelar, predno se lotiš topiti ali kuhati vosek, pouči se dobro iz knjige ali pri kakem umnem čebelarju.

kako se pripravi najlepši vosek; kajti najvišja cena se plačuje za najlepši in najčistejši vosek! O kuhanju voska prinese Gospodarski vestnik razpravo, ki je prav potrebna.

Občni zbor zadruga se bo po sklepu mero-dajnih organov zadruga vršil v prvi polovici meseca septembra, ko se blagovni promet oziroma poslovanje zmanjša. Gospodarsko stanje Slov. čeb. zadruga je dobro in zadovoljivo.

Razstave v Čedadu meseca septembra se udeleži tudi naša zadruga. V ta namen opozarja vse čebelarje na sledeče: Razstave se lahko udeleži vsak čebelar; v poštev za razstavo pridejo: vosek, panji (vsake vrste), med (vsake vrste, v kozarcih enotne oblike po četrt in pol kg, ki se dobijo pri zadrugi; če ni drugače, se med prelije v združnih prostorih v kozarce, določene za razstavo), medica in likerji, fotografije čebelnjakov, čebel na paši, itd. Vsi za razstavo določeni predmeti naj se oddajo zadrugi, ki poskrbi potem sama za skupen prevoz v Čedad.

Satnice je še nekaj na razpolago. Manjveč ni več.

Vinogradništvo

Ušaj Just:

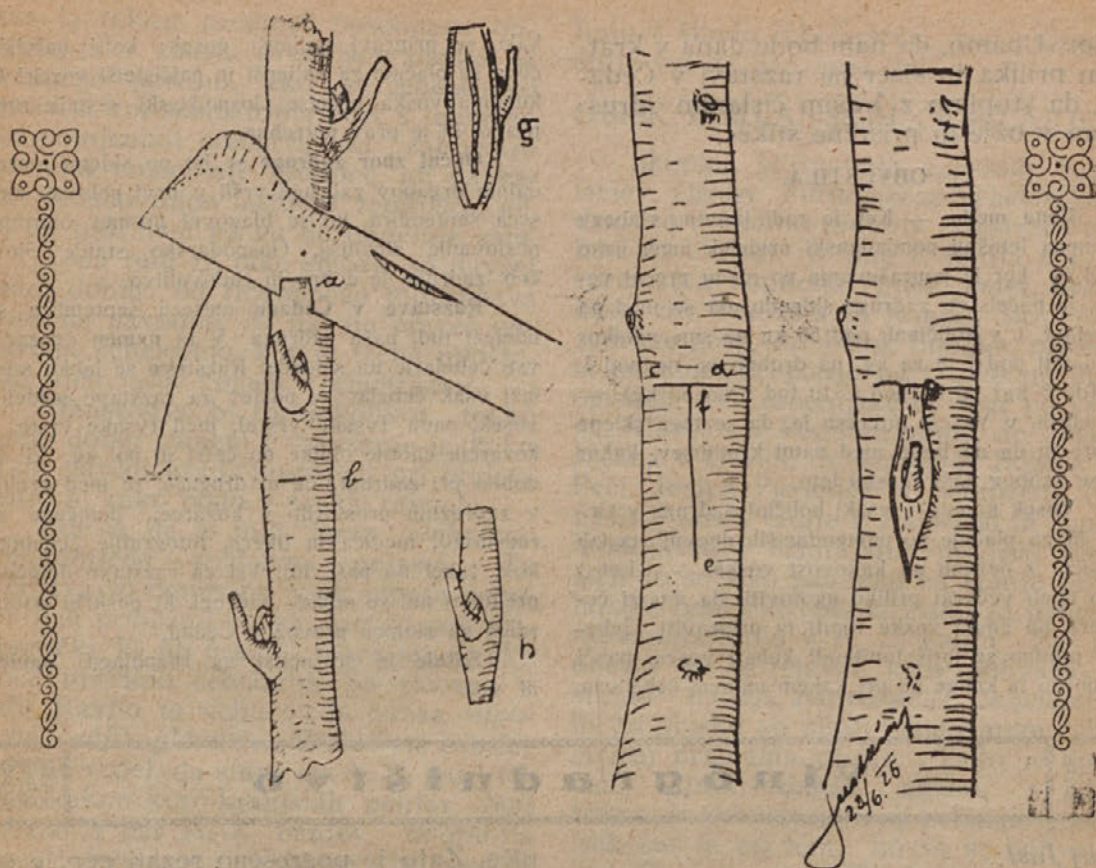
CEPLJENJE V OKO ALI OKULIRANJE.

Cepljenje v oko se vrši dvakrat v letu. Spomladi v poganjajoče, julija in avgusta v speče oko. Spomladi cepljeno oko požene še v istem letu, julija in avgusta pa ostane čez zimo speče in požene šele v prihodnji pomladi. Cepljenja spomladi ne moramo izvršiti prej, nego postane drevo sočno, po leti pa ne kasneje, ko drevo zgubi sok. Najboljši čas za cepljenje v speče oko je tik pred to dobo. Če cepimo poleti prezgodaj, požene oko že do jeseni in slabo, tudi poganjek se pozimi posuši.

Predno začnemo cepiti, si nabereimo potrebnih cepičev. Te narežemo na drevesih dobrih, plemenitih in poznanih vrst. Upoštevati pa ne smemo samo vrste, ampak tudi rodovitnost dotičnega drevesa, od katerega hočemo vzeti ce-

piče. Zato je pogrešeno rezati cepiče od mladih dreves, ki niso še rodila. Za cepiče porežemo zdrave poletne poganjke z lepo razvitimi in spečimi očmi. Ko smo nabrali cepičev, odstranimo liste, puščajoč 1 do 1½ cm neclja ob očesih. V slučaju, da nabranih cepičev ne rabimo takoj, jih zavijemo v mokro cunjjo in jih do uporabe hranimo v hladni kleti.

Z ozirom na priobčeno sliko izvršimo cepljenje tako-le: Z ostro nabrušenim cepilnim nožem, najboljšo z onim znamke »Kunde«, napravimo z noževostjo na gladkem lubadu na mladiki, ki jo hočemo cepiti, zarezo v podobi črke T. Navpična črta (f e) bodi 2½ do 3 cm dolga, a ona počez (c d) pa 1 do 1½ cm. Zarezi naj segata le do lesu, zlasti ona napočez ne sme biti globoka, ker če je podlaga tenka, se ta rada zlomi. Ko smo to zarezo napravili, izrežemo oko na sledeči način: V levo roko primemo cepič in v desno pa cepilni nož. Nato napra-

vimo približno 1 do $1\frac{1}{2}$ cm nad očesom plitvo počezno zarezo (a). Enako zarezo (b) in v isti razdalji napravimo tudi pod očesom. Nato nastavimo nož plosko ob mladiki in nekoliko višje nad gornjo zarezo in začnemo rezati navzdol do spodnje zareze. Vsled teh zarez se loči oko s koščekom lesu in lubada, v podobi 2 do 3 cm dolgega ščita (h in g), od mladike. Sredi tega ščita se nahaja oko s koščekom peclja. Tedaj nekoliko dvignemo, z nalašč zato pripravljenim hrbtom cepilnega noža, lubad na obeh straneh zareze T na divjaki in porinemo ščit z očesom v to zarezo in sicer tako, da se bo njegov zgornji konec dotikal napočezne zareze črke T. Nato povežemo cepljeno oko z ličjem (rafijo).

Nekateri odstranijo košček lesu, ki je ostal na spodnji strani ščita. Vendar pa to ni potrebno in utegne biti celo škodljivo, ker večkrat se pripetí, da z

odstranjenjem tega lesu, poškodujemo oko. Ta les v ščitu prav nič ne škodi. Seveda ne sme biti ščit preglobok in preširok, zgornja prečnica na ščitu bodi nekoliko širša od spodnje. Drugi zopet delajo to veliko napako, da takoj po izvršenem cepljenju, odrežejo cepljeno mladiko nad očesom. To je zelo pogrešeno, ker v tem slučaju oko gotovo požene in ne ostane speče čez zimo. Če to storimo pri breskvi, ga pa gotovo zalije smola.

Cepljenje v oko se zelo rado sprime. Pozna se že v 8 do 10 dneh po izvršenem cepljenju. Ako se je oko sprijelo, ali ne, se pozna na koščku peclja, ki smo ga pustili ob očesu. Če se je oko sprijelo, odpade peclj, čim smo se ga dotaknili. V slučaju pa, da noče odpasti, smo pa lahko gotovi, da se oko ni sprijelo.

Tri tedne po izvršenem cepljenju, odstranimo povezo in prihodnje spomladi odrežemo divjake nad očesom.

Kletarstvo

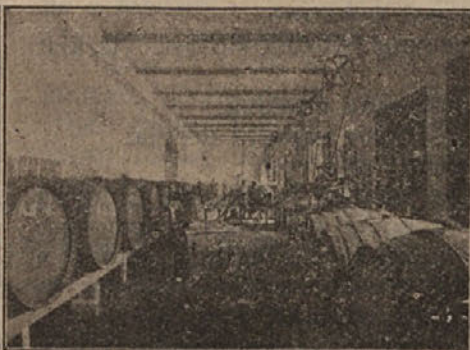
P. V.:

ZADRUŽNE KLETI DRUGOD IN PRI NAS.

Že v zadnji številki smo omenili, da je današnja mogočno organizacijo združnih kleti v modenski pokrajini rodila krvava potreba: velika vinska kriza, ki je pred 20 leti žugala zadati smrti udarec tamkajšnjemu vinogradništvu. Iz malih početkov, po premaganju nešteti ovir, po raznih bridkih razočaranjih in vsled nezlomljive volje organizatorjev šteje danes modensko udruženje 20 združnih kleti z 2500 članov in z letnim povprečnim pridelkom 400.000 stotov grozdja, to je nad $\frac{1}{4}$ vsega pridelka po-

enotnega stalnega tipa, jim kupcev ne manjka. Navadno prodajo svoje vino že pred Božičem. Vinski trgovci, ki so sprva nezaupno gledali na pojav združnih kleti, so danes z njimi zadovoljni, ker jim nudijo dobro vino enotnega okusa v poljubnih množinah ob poljubnem času, kar posebno prija veletrgovini. Da imajo tudi posamezni vinorejci dobiček od tega, bo jasno.

Industrijalizacija pridelovanja in obdelovanja vina odgovarja bolj današnjim časom, kakor pa malo kletarstvo. V prvem slučaju dobimo velike množine vina trajne enotne vrste, v drugem pa male količine vseh mogočih, stalno izpremen-

Zadružna klet v Castelvetro.

Pretakanje vina v zalogi ogromnih šodov in strojev.

Robkanje grozdja in dolivanje sladkorja v moštu.

krajine. Kleti, od katerih predela vsaka letno od 15 do 20 tisoč hl vina, so izbornore urejene in dobro opremljene z vseni potrebnimi stroji in orodjem, večinoma z električnim pogonom. Ob trgatvi predela vsaka krog 2000 stotov grozdja dnevno. Prvovrstna posoda, deloma iz lesa deloma iz cementa, omogoča pravilno vkletenje vina. V nazorno pojasnilo prinašamo dve sliki, iz katerih se lahko posname lepa notranja ureditev kleti.

Ugodnosti in koristi, ki jih imajo modenski vinorejci so velikanske. Onemogočile so skoro pojav vinske krize in

izboljšale pridelok vina. Ker pridelujejo velike množine zdravega in pitnega vina ljivih okusov, ki grozno otežujejo trgovino. V prvem slučaju se proizvajalni stroški nižajo, v drugem pa izdatki rastejo od leta do leta, vsled tega je prvo vino ceneje, a drugo dražje.

V deželji imamo že lepe zglede združnih kleti, a le v malem obsegu. Treba da se te združijo po modenskem vzorcu, ker le tako bodo mogle uspešno vršiti ono nalogo, ki jo imajo v našem gospodarstvu v današnjih časih. Vsako odlašanje pomeni škodo za nas.

S a d j a r s t v o

Državni upravitelj Kofol Franjo:

VZROKI NERODOVITNOSTI SADNEGA DREVJA!

Večkrat se pritožujejo sadjarji, da jim v njihovem sadovnjaku to ali ono, sicer jako lepo razvito, a že precej staro drevo noče roditi, čeprav je bilo pravilno sajeno ter drugače dobro oskrbovano in negovano. Kaj je temu vzrok? Da, vzroki nerodovitnosti sadnega drevja so različni!

Če hočemo temu odpomoči, moramo šele s temeljitim opazovanjem dognati, kje leži pravyzprav pravi vzrok nerodovitnosti, kajti ti so jako različni. Naštejem naj nekatere:

1. naravna nerodovitnost, izrazit lenuh;
2. neprikladna podlaga;
3. pregloboko sajenje drevja;
4. pomanjkanje vode;
5. slaba zemlja, bodisi da je plitva in kamenita, bodisi tudi, da je premokra;
6. pomanjkanje redilnih snovi v zemlji zlasti dušika, kalija, fosforja in apna; napačno gnojenje v obče;
7. slabo deževno vreme med cvetjem ter odprta in severnim vetrovom (burji) izpostavljena lega;
8. neprikladna lega na splošno, za dotično sadno pleme ali celo za vrsto samo;
9. slabo oskrbovanje po saditvi;
10. pregosto sajenje ali pa tudi preširoko sajenje;
11. poškodbe po boleznih in škodljivcih;
12. nepravilno in površno obiranje sadja ter starost drevja samega.

K točki 1. — Glede naravne nerodovitnosti je pripomniti, da se izključijo od razmnoževanja vsa od narave nerodovitna drevesa, ker ta napaka se podeduje skoraj nespremenljivo s cepiči. Dalje, v posameznih slučajih se dajo posamezna nerodovitna drevesa prisiliti k

rodovitnosti tudi s tem, da jim odrežemo po eno močno korenino tekom zime. Ali pa, da se naveže okoli debla v gotovi višini, 2 do 3 cm širok železno-pločevinast obroč, ki ga tesno z žico pritrdimo na drevo.

Posledica temu je, da se asimilacijski tok, to je sok od listja navzdol po ličju h koreninam, zaustavi in zavre, ker se obroč čedalje bolj zajé v lub. Ta zavora tokov soka povzroča rodovitnost, ker prevladujejo potem od listja navzdol prihajajoče redilne snovi (asimilati ozir. organske redilne snovi, n. pr. škrob, sladkor, beljakovine itd.), neorganskim, v vodi raztopljenim in od korenin prihajajočim rudninskim snovem, ki jih tira transpiracijski tok po beljavi navzgor v listje. *Preobilica asimilatov torej vpliva ugodno na rodovitnost drevja!* Seveda se mora potem pravočasno obroč odstraniti, ker bi sicer drevo ta obroč zadušil. Nekateri zabijejo dva do tri daljše (zarjavele) žeblje v deblo, ki tudi povzročijo več ali manjo rodovitnost, vendar pa se to ne priporoča, ker drevo vsled tega preveč trpi in mu močno škoduje. Na splošno pa naj se lepo razraščena in nerodovitna drevesa precepijo s cepiči rodovitnih dreves.

K 2. — Vse neprikladne in lišajave ter slabe, krive in mogoče od uši napadene podlage, (pa če tudi so gozdni divjaki), naj se ne precepljajo, kajti na slabi podlagi zraste pozneje tudi slabo drevo. Pri vzgoji pritlikavcev v drevesnici naj se pazi, katere vrste jabolk uspevajo boljše na dusevncu, katere zopet na paradževcu; sicer je pa pri hruškah to dognano, katera uspeva boljše na divjaku ali pa na kutini. Na vsak način moramo pa dvojno cepljenje ozir. uporabo takozvanih deblotvorcev omejiti, če že ne opustiti. Boljše je v tem slučaju, da vzgojimo divjake do krone visoko in jih šele potem precepimo.

(Dalje.)

Poljedelstvo

IZBIRAJ SEME ŽE NA NJIVI.

Žito je za nas eden najvažnejših pridelkov, ne le radi tega, ker prevladuje v našem poljedelstvu, ampak posebno radi tega, ker ga več potrebujemo, kakor pridelamo.

Mnogo se je že pisalo, kako bi se pridelek žita v državi pomnožil. Mnogo se je govorilo, a primeroma malo doseglo. Ne bo pa odveč, ako tudi mi sprejemo par stavkov o tem vprašanju.

Ako hočemo imeti lep žitni pridelek, si moramo za časa priskrbeti dobro, zdravo in lepo seme za prihodnjo setev. Seme je najglavnejši pogoj za uspeh pridelka. Pomniti je treba, da lepo zraščena in dobro uspevajoča rastlina da tudi lepo in dobro seme, ki skuplja v sebi vsa značilna svojstva dotične žitne vrste. Pazimo torej prav posebno na one kose zemlje, kjer žito

bujno raste, ker od tod si bomo mogli priskrbeti dobro seme. Temu koščku setve moramo posvetiti posebno skrb; jo pravilno negovati in varovati pred različnimi glivičnimi boleznimi, ker tako si vzgojimo zdravo in neokuženo seme, jamstvo za bodoči pridelek. Če je setev pregosta, naj se nekaj rastlin odstrani; in tako omogoči ostalim, da boljše vzpevajo. Zamuda časa bo obilo poplačana. Do žetve moramo paziti na izbrana semenišča. Dozorelo žito, ki je odmenjeno za seme, naj se žanje in mlati posebej, in posebej naj se tudi spravi. Priporočljivo je izvršiti mlatev žita, za semo namenjenega, s cepcem in ne z mlatilnico, ker ostane tako skoro vse zrnje nepokvarjeno.

Ako si bodo naši poljedelci tako izbirali, spravljali in hranili seme, so lahko prepričani, da je to prvi korak, ki jamči dober izid prihodnje letine.

Davki in pristojbine

G. F.:

POPRAVLJANJE DAVČNIH NAPOVEDI.

Od 1. maja do 31. julija imajo davkoplačevalci, ki so vpisani v davčnih seznamih negotovih in izpremenljivih dohodkov v svrhu obdavčenja na nepremično imovino, letos čas, da zahtevajo poprave teh dohodkov, ako so se v zadnjem letu njih dohodki bistveno izpremenili. Ti popravki, ako jih davčni uradi priznajo za utemeljene, bi prišli v veljavo s 1. januarja 1926.

Omeniti pa moram, da imajo davčni agenti tudi od svoje strani pravico, da zahtevajo popravke, ki so v škodo davkoplačevalca, to je, lahko zahtevajo višanje že vpisanih dohodkov in to le ne tistih, za katere prosi davkoplačevalec

popravka, ampak tudi vseh drugih. Stvar izgleda v praksi tako, da more davčni agent zahtevati povišek kateregakoli drugega dohodka, ki ga ima prosilec, in ne le tistega, za katerega davkoplačevalec zahteva popravek v svojo korist.

Če hočem biti stvaren, moram pozvati davkoplačevalce k največji previdnosti. Naj ne stavijo predlogov za popravke, ako niso povsem prepričani, da je njihova zahteva popolnoma upravičena in da gotovo dosežejo prošeno znižanje, ne da bi vsled tega prišli v nevarnost, da bi se morebitni drugi njih dohodki povišali, čemur bi sledilo zvišanje davka. Z drugimi besedami rečeno, preudariti morajo, ali bi bila končna svota davkov na premično imovino po izvršenih zahtevanih popravkih v korist in uradnih popravkih v breme dav-

koplačevalca višja ali nižja od sedanje. Davčni uradi imajo do popolnosti izvedeno poizvedovalno in zaupniško službo in slišijo večkrat tudi travo rasti.

Prijava za popravek mora vsebovati natančno označbo dohodka, za katerega se zahteva poprava in one, ki naj ostanejo neizpremenjeni. V tej novi prijavi se je treba sklicevati tudi na prvotno vloženo priglasitev. Vse ostalo je razvidno iz tozadevnih tiskovin, ki se dobijo pri davčnih uradih. Podpisati mora novo prijavo sam davkoplačevalec, ali pa njegov upravičeni zastopnik: to pa mora biti označeno na prijavi. Družinski poglavar ima pravico zahtevati popravke za se, za ženo, za otroke ali za druge družinske člane, kakor tudi za tiste dohodke, ki jih le uživa ali upravlja.

Prijave za popravek se vlagajo pri pristojnem davčnem uradu, ali pa pri domačem županstvu, toda v zadnjem slučaju mora izdati župan davkoplačevalcu posebno potrdilo, da je bila prijava pravočasno vložena, ker bi drugače postala brezpredmetna, ako bi ne došla na davčni urad v predpisanem roku do 31. ju-

lija. Enako potrdilo naj se zahteva iz previdnosti tudi od davčnega urada.

Previdni naj bodo davkoplačevalci tudi pri sklepanju dogovorov (konkordatov) glede davkov. Naj ne podpišejo, dokler niso natančno podučeni, kakšne posledice bo imel podpis za nje. V to svrhu naj zahtevajo od davčnega uradnika natančnih pojasnil. Preudarijo pa naj tudi dobro, predno odrečejo končni podpis za dogovor, ker večkrat je boljši miren sporazum, kakor pa negotova pri-
tožbena pot.

Priznavam pa brez ovinkov, da so se ravno v naših krajih ob uvedbi italijanske davčne zakonodaje izvršile iz raznih razlogov, ki bodo več ali manj vsem jasni, krivice, ki jih je treba popraviti. Davčni uradi, kakor tudi davčne komisije se držijo ponekod tega načela. A na davkoplačevalcu samem je v prvi vrsti ležeče, da se krivica popravi. Davkarija ne bo sama od sebe črtala nikdar predpisanih davkov, ako ni bila za to naprošena. In krivda je na strani davkoplačevalca, če se pravočasno ne zgane v varstvo svojih koristi.

Poročila

RAZPIS NAGRAD ZA PRAVILNO GRADNJO HLEVOV, SVINJAKOV IN GNOJIŠČ.

Kr. komisija za upravo furlanske pokrajine razpisuje v svrhu, da se vzpodbudijo živinorejci goriškega, kanalskega, ajdovskega, komenskega in idrijskega sodnega okraja k plodonosni tekmi v gradnji hlevov, svinjakov in gnojišč nagrade, ki se bodo podeljevale pod sledečimi pogoji:

1. Natečaj obsega dve vrsti: a) gradnjo novih hlevov, svinjakov in gnojišč; b) preuredbo in uredbo že obstoječih hlevov in svinjakov.

2. V poštev ne pride pri natečaju, kdor bi se prijavil za sam hlev ali za samo gnojišče, ako niso pravilno ureje-

ne tudi druge zgradbe, za katere so razpisane nagrade.

3. Predmet natečaja bodo zgradbe in preuredbe, ki jih je prosilec izvršil, ali ki jih namerava izvršiti po lastni pobudi v letu 1924, 1925 in 1926.

Prošnje sprejema podravnateljsvo pokrajinskega kmetijskega urada v Gorici (Sottodirezione della Cattedra Ambulante di Agricoltura di Gorizia) in oddelek tega urada v Ajdovščini.

4. Vsak prosilec mora v prošnji navesti: a) ime, priimek in očetovstvo; b) natančen naslov, občino, bivališče in hišno številko; c) dela, ki jih je izvršil ali še le namerava izvršiti. Prošnja naj se opremi z načrtom, ki ga je napravil zidarski mojster in s stroškovnikom.

5. Obdarovalna komisija, ki jo bo

imenovala kr. komisija za upravo fur-lanske pokrajine, bo pregledovala te-
kom meseca avgusta 1926 izboljšave, za
katerih izvršitev so zaprosili živinorejci
nagrade; njena rzsodba bo nepreklicna.

6. Za nagrade je določen znesek
25.000 lir v gotovini, svetinje in diplomi,
ki se bodo razdelili tekom meseca de-
cembra 1926.

Posamezne nagrade v denarju ne
bodo mogle presegati zneska 1500 lir.

7. Prizadetj se morejo obrniti za
pojasnila na podravnateljstvo pokrajins-
škega kmetijskega urada v Gorici, Via
Trieste 43, ali pa na oddelek tega urada
v Ajdovščini. (Prihodnjič priobčimo še
razpis nagrad za pospeševanje planšar-
stva. — Uredništvo).

Gospodarski koledar

JULIJ.

Poljedelstvo: Deževno vreme je za-
držalo ob koncu junija prvo izkopava-
nje ali izoravanje zgodnjega krompirja.
Da ne bo krompir umazan in da se iz-
ogneš gnitju, izoravaj ga le ob suhem
vremenu. Pri izberj za seme namenje-
nega zgodnjega krompirja upoštevaj vse
za junij navedeno. — Glavni čas žetve,
je tu. Najbolje je, da požanješ žito, ko
je slama popolnoma porumenela in se
zrnje ne da več raniti z nohtom. Ako
pustimo žito popolnoma dozoreti, lahko
mного zrnja izpade in se pojzgubi. Po-
sebnó velja to za pšenico, še bolj pa za
oves. Le za seme namenjeno žito naj
popolnoma dozori že na stebļu.

Srpu naj sledi v njivi takoj plug.
Podorji strnišče takoj, da se zemlja ne
osuši in ne izgubi svoje godnosti. Za
zgodnjim krompirjem in žitom se seje
činkvantin, ajda, repa itd. Sadi se pozni
kapus in vrzote. Ob priliki, ko osipaš
turšico, jo tudi pognoji z dušičnatim
gnojilom, ako potrebno. V tem mesecu
lahko seješ za zeleno krmo turšico ali
kaj drugega.

Živinoreja: Krmj in oskrbuj govejo
živino in prasiče, kakor v pretečenem
mesecu. Pazi, da daješ živini le zdravo
in nepokvarjeno zeleno krmo. Posebno
skrb moraš posvetiti v tem mesecu, ko
je vse polno dela, tudi vprežni živini.
Nakrmi jo dobro in v redu vsaj zvečer
in zjutraj, ako ni dovolj časa v to črez
poldne. Ne pokladaj živini presvežega
in nevležanega sena. Še nepokipelo in ne-

vležano seno more škodovati živini in
povzročiti bolezni v prebavilih. Konjem
ne krmi svežega ovsenega zrnja. Iz hle-
va čisti redno gnoj, ki ga dobro stlači in
pokrij na gnojniku. Zatičaj nadležni mr-
čes. Perutnino pusti po odžetem žitu na
strnišče, da pobere izpadlo žitno zrnje in
pride tako do močne in cene hrane.

Travništvo: Košnja travnikov je v
polnem tiru. Vidi se, da živinorejci čim-
dalje bolj upoštevajo vrednost pravo-
časne košnje travnikov v svrhu dobave
redilnega in tečnega sena.

Vinogradništvo: V zadnjem mese-
cu je v vinogradih napravila veliko ško-
do peronospora in tupatam tudi oidium.
Kdor je pravočasno žveplal in škropil,
mu peronospora in oidium nista napra-
vila škode. Škropljenje in žveplanje se
mora nadaljevati, da obvarujemo vino-
grade nadaljne škode. Letos mnogo de-
žuje in dež hitro izpere modro galico
raz listje. Zato bi bilo dobro primešati
brozgi na vsak hl $\frac{1}{4}$ kg galuna. Tako
pripravljena brozga se listov bolj prime.
Kdor je cepil v zeleno, naj ne zabi škro-
piti tudi cepičev, ki so peronospori
bolj podvrženi, kakor stare trte. Neka-
teri cepijo v tem mesecu trte v oko. Na-
čin tega cepljenja trt se je v Brdih pre-
cej udomačil. Na ta način pocepimo lah-
ko tudi one divjake, ki se niso, cepljene
v zeleno, prijele.

Sadjarstvo: V sadovnjaku je zati-
ranje škodljivcev najvažnejše delo o
tem mesecu. Škodo nam delajo listne uši,
gosenice, ličinke in nekatere glivice, zla-

sti rija. Listne uši zatiramo s tobačnim izvlečkom in s trskami kvasijo, gosenice in ličinke pa s svinčenim arzenijatom. Izmed gosenic je zdaj najbolj škodljiva takozvani pedic ali mera, zlasti na črešnjah, kjer žre listje. Na črešnjah dela tudi škodo majhna, polžku podobna ličinka od listne ose. Ta ličinka objeda črešnjevo listje, puščajoč vse žilice in spodnjo plat lista na miru. Objedeno listje postane kot tenčica prozorno. Od teh dveh škodljivcev napadene črešnje, rodijo v prihodnjem letu slabo. Zato pokončujte pridno ta dva škodljivca. Proti obema je poškrpiti črešnje z 1 odstotno raztopino svinčenega arzenijata v vodi. Če pa črešnja boluje tudi na riji, porabite mesto vode brozgo modre galice, tako, kakor jo rabite proti peronospori.

Kletarstvo: V kleti v tem mesecu ni posebnega dela. Skrbeti moramo, da bo klet hladna, da bo prazna posoda zažveplana in sodi zaliti. Vinu dodamo 5 do 10 g kalcijumsulfita. S tem ga čuvamo proti vsem boleznim.

Čebelarstvo: V tem mesecu je najvažnejše opravilo, ki bo pa letos, žali bog, marsikateremu čebelarju prihranjeno, točenje medu. Med je najbolje trčati večkrat po potrebi, vendar ne prej, ko je vsaj polovica celic v satniku pokrita. Prezgodaj trčan med vsebuje preveč vode in se pozneje rad pokvari. Iz panjev vzete satnike je najbolje takoj iztrčati, dokler so gorki, ker gorki med se rajši trča kakor mrzli. Iztrčane satnike, če jih več ne rabimo, denimo vendar še v medišča in jih tam pustimo čez noč, da jih čebele izližejo in očistijo. Če

trčamo v krajih, kjer je paša onehala, moramo trčati v zaprtem prostoru, da nas čebele pri delu ne bodo nadlegovale, in da ne privabimo roparic. V tem mesecu nastane vročina. Zato moramo skrbeti, da panje nekoliko zasenčimo. V vročini rabijo čebele za zmanjšanje toplote v panju veliko vode in zato moramo skrbeti, da bo v napajališču pred čebelnjakom vedno dovolj vode, katero nekoliko osolimo. Rojenje je končalo in troti so brezpotrebni. Čebele jih bodo začele moriti. Čebelarji v goriški okolici in v vipavski dolini bodo morali peljati svoje čebele kam na pašo, ker v teh krajih neha v tem mesecu vsaka paša, ki pa je je bilo dosedaj zaradi neprestanih nalivov prav malo.

Vrtnarstvo: V tem mesecu dobiš mnogo prostih leh vsled pobrane zelenjave itd. Na proste lehe presadi jesensko solato, jesensko endivijo, karfijol, brokol, kapus, sej pa nizki fižol za jesensko stročje, pozne kumare, radič, navadno repo in proti koncu meseca tudi motovilec. Da bo motovilec boljše kalil, pokrij z njim posejane lehe z vejcem, listjem, s slamo ali starimi vrečami. Paradižnike zakoliči in jih priveži ob kol ali pa napni žico in jih priveži ob isto. Preščipavaj paradižnikom pridno zakotne poganjke. Proti smodu škropi ponovno paradižnike z 2% raztopino modre galice in apna. Pobiraj skrbno zrelo seme razne zelenjave, označi vsako seme in hranj ga v suhem prostoru. Zrelo čebulo in česen izruj in spravi v suh in zračen prostor pod streho. Gredice prekopaj in pognoji. — Na jagodnih lehah prikrajšaj poganjke.

Vprašanja in odgovori

Št. 49. — A. B. Srpenica. — *Vi pišete:* Katero sredstvo je najboljšje za odpravo plevela po travnikih, ki ga pri nas imenujemo »ščavlje«. Ta plevel ima velike liste, podobne repnim in ima korenasto korenino jako dolgo.

Odgovor: Najboljšje je, da porijete vse ščavlje, ko je zemlja vlažna ali mokra, s celo korenino vred, ker le tako morete zemljo temeljito očistiti. Drugega sredstva Vam ne moremo svetovati.

Št. 50. — V. I. M. — *Vi pišete:* V na-

ši okolici je letos ječmen *snetljiv*. Nekje več, nekje manj. Nobena njiva ni čista. Kakšna je ta bolezen? Najstarejši kmetovalci pri nas ne pomnijo, da bi bil ječmen kedaj *snetljiv*.

Odgovor: Vaš ječmen je napaden skoro gotovo po posebnih rastlinskih boleznih, ki se imenuje *prašnati snet* ali *črničec*. Ta bolezen napada vsakovrstno žito in travo. Prenaša se po trosih. Da obvarujete žito pred to boleznijo, je treba, da se že seme namaka skozi 12 ur v 1/2% ni raztopini modre galice in to neposredno pred setvijo, če se pa seme le poškopri, je treba 1% no galično raztopino. — D.

Št. 51. — A. B. — Srpenica: Vi prашate: Katero sredstvo učinkuje za odpravo *bradavic na vimenu in siskih* pri kravah? Imam kravo, ki ima na vimenu polno malih, podolgstih, črnih bradavic.

Odgovor: Ako ni še bradavic preveliko število, poskusite z zdravljenjem tako-le: Prevežite posamezne izrastke tik ob korenini trdo z elastično gumijevno vrvico. Vrvica se vsled pritiska zaje v meso, na kar bradavica po preteku 14 dni sama odpade. Ako ne, prevežite še enkrat ravno na istem mestu. Manjše bradavice, ki jih ne morete prevezati, pa zdravite s posebno tekočino, ki jo dobite le na živinozdravniški recept v lekarni. Tekočina je precej žgoča, vsled tega Vam mi recepta ne moremo dati, ker bi radi oddaljenosti naš živinozdravnik-sotrudnik ne mogel nadzorovati zdravljanja. — *ič.*

Št. 52. — Kmetijska zadruga -- O. K. — Vi pišete: Letošnjo spomlad je v našem okrožju preveč deževnih nalivov in sploh mokrote. Ljudje se bojijo, da bo letošnji *pridelek krompirja po večini gnjil*. Prosimo pojasnil in nasvetov, ako bi se dala na kakšen način gniloba krompirja preprečiti in kako. Ako bi pomagalo škropljenje, s čim naj bi se škropilo in s koliko odstotki, ter v katerem času pred ali po cvetju?

Odgovor: Škropljenje pomaga. In sicer škropljenje z razstopino modre galice in apna, kakor je v rabi za škrop-

ljenje v vinogradu proti strupeni rosi. Da bo razstopina dovolj močna, je treba vzeti na 100 litrov vode 1 1/2 kg. modre galice in 2 do 2 1/2 kg gašenega apna. Prvo se razstopi galica v vodi in ko je ta razstopljena naj se doda še potrebna množina apna, ki naj bo dobro vmešano. Za škropljenje se rabijo trtne škropilnice. Prvič naj se krompir škropi, ko smo ga oborali, med cvetjem ali po cvetju v drugič pa 3 ali 4 tedne pozneje. — G.

Št. 53. — T. A. P. — Vi pišete: V moji *koruzi*, v shrambi, se je letos *zaplodilo vse polno metuljkov*. Bojim se, da ne bo ta za nikako rabo. Na kakšen način bi najprej odpravil ali zamoril zaplojene metuljčke, ne da bi koruza izgubila na vrednosti?

Odgovor: V koruzo se je vgnezdil žitni molj. Če dobro pogledate v kup turšice, zapazite v njej belim črvičkom podobne goseničice, ki vrtajo v zrnje in žro mokasto plast. Po molju napadeno žito se navzame smradu goseničjega blata. Moka iz takega žita diši po zaduhlem. — V shrambo turšice postavite škafl poln vode. Letajoči metuljčki se radi zaletajo v vodo, kjer jih mnogo pogine. — Moljasto žito morate pred uporabo presneti z vrha in popražiti ga v krušni peči. Na kupu ostalo žito pa pokrijte z mokro rjuho. Goseničice jako ljubijo mokroto in zlezejo na rjuho, na kar jih lahko pokončate. — Če se je molj pa že močno zaplodil, operite pod z lužgom, stene ostrgajte in pobelite z apnenim beležem. Morebitne razpoke v zidu zamažite z ometom ali s katramom. — D.

Št. 54. — T. A. P. — Vi pišete: Na *fižolu* se mi je *zarodilo* letos polno nekakih *žužkov*, kakor še nikdar do sedaj. Kako naj se branim za prihodnje take škode?

Odgovor: Vaš fižol je napadel poseben kukec, imenovan fižolar, ki poklada jajčeca na še rastoče stročje. Ko se ličinke izvalijo, se zarijejo v stročje odnosno v zrnje in razjedajo fižol. Da zatrete to golazen, segrejte fižol na 50 stopinj, ličinke odnosno hrošči pocrkajo vsled toplote. — D.

Tržne cene

Temaževa žindra. — Cena žindri do danes še ni natančno določena. Danes ponujajo razne tvrdke žindro po L. 43 do 45 franko Gorica. — Ta cena pa še ni nikakor ustaljena, ker obstoja možnost povišanja železniških tarifov na mednarodnih progah.

Čilski soliter. — Cena pristnemu blagu z jamstvom 180 L. za 100 kg. Na trgu se občuti pomanjkanje in porast cene solitru. Slovensko kmetijsko društvo ga prodaja še vedno po stari ceni.

Modra galica 98-99 nazionale. — Sedaj, ko je pojenjal dež, narašča povpraševanje. A žalibog, dobre galice ni dobiti. Pomanjkanje galice je jako občutno in to tembolj, ker se je sedaj mnogo rabi; in sicer mnogo več, kakor se je pričakovalo. Vsled tega popraševanje veliko, a blaga malo.

Žveplo Abbany, ventilirano najnovejše vrste. L. 120 za 100 kg na drobno, na debelo po dogovoru. Cena se drži, radi precejšnjih nabav od strani vinogradnikov.

Orehove tropine, zmlete v vrečah po 100 kg se dobe pri Slov. kmet. društvu v Gorici. Cena

na drobno 150 lir za 100 kg, na debelo po dogovoru. To je najcenejše in tudi najboljše močno krnilo. Povpraševanje narašča.

Kmetijsko orodje. — Cena se je ustalila in dosegla višino porasta vozarine, to je okrog 30 lir pri kosu.

Vino. — Z izboljšanjem vremena bo mogoče določiti ceno. Zarod na trti je precej dober, ako obdrži in ne nastopi peronospora.

Svilodi. — Sezija je že pri kraju, vendar pa so na trgu tu pa tam zakasneli svilodi in ti po ceni 28 do 30 lir za kg. Povprečna cena letošnjega pridełka je bilo 32,50 lir.

Krma. — Cena senu pada. Mnogo sena je uničil zadnji dež, vendar pa to ne vpliva mnogo na ceno, ker je letina še precej dobra.

Med. — Letos je pridelek slab, mogoče četrtlanske letine. Cena na debelo najmanj 800 lir za 100 kg. Na drobno 10 do 12 lir za kg.

Prasiči. — Na trgu v Gorici mnogo blaga, malo kupcev, cena nizka, 30 do 60 lir za 8 tedensko mladiče.

Gospodarski drobiž

Odpis davčnih zastankov za Istro. — Ministrski svet je sklenil, da se odstopijo vsi zastali davki v Istri, ki jih ima poterjati država, v korist občin in pokrajinske uprave. To velja za Istro in Voloski politični okraj. — S tem hoče država pomagati občinam do primernih dohodkov po eni strani, in razbremeniti po drugi strani davkoplačevalce, ker bo de vsled gorenje odstopitve davčni vijak občin znatno popustil.

Vinarsko združenje iz Milana se je po svojih najuglednejših zastopnikih mudilo 18. junija t. l. v Gorici. To priložilo je porabil vinorejski oddelek kmetijskega urada, da je predložil gostom v poskušnjo vzorce naših briskih in vipavskih vin, ki so jih dali na razpolago večji

vinogradniki. Vino je ugajalo. To je dobro, ker obsega združenje največje italijanske vinotrčce. Med gosti je bil tudi poslanec Marescalchi.

Osebna vest. — Vitez dr. Tonizzo Datelmo, podravnatelj pokrajinskega kmetijskega urada v Gorici in spoštovani naš sotrudnik, je imenovan od ministrstva za narodno gospodarstvo za izvedenca glede rastlinskih boleznih s sedežem v Gorici. — Častitamo! — S tem imenovanjem je ustrezno ponovnim zahtevam goriških izvoznicarjev. Tudi bo sedaj lažje nadzorovati izvajanje zakona v varstvo rastlin in raznih drevnic, posebno trtnic.